

Kambodža, zejména případ Sama Rainsyho

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 21. října 2010 o Kambodži, zejména pak o případu Sama Rainsyho

Evropský parlament,

- s ohledem na svá usnesení ze dne 13. ledna 2005 o obchodu se ženami a dětmi v Kambodži¹, ze dne 10. března 2005 o Kambodži², ze dne 1. prosince 2005 o situaci v oblasti lidských práv v Kambodži, Laosu a Vietnamu³, ze dne 19. ledna 2006 o politickém stíhání v Kambodži⁴, a na usnesení ze dne 15. března 2007 o Kambodže⁵,
 - s ohledem na Dohodu o spolupráci mezi Evropským společenstvím a Kambodžským královstvím⁶, která byla uzavřena v roce 1997, zejména pak na její článek 1 (dodržování lidských práv), článek 19 (zrušení platnosti dohody v případě, že jedna ze stran poruší článek 1) a na její přílohu I (týkající se článku 19),
 - s ohledem na Deklaraci OSN o zastáncích lidských práv z roku 1998,
 - s ohledem na pokyny EU týkající se obránců lidských práv schválené Radou dne 14. června 2004 a aktualizované v roce 2008,
 - s ohledem na Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech a Mezinárodní pakt o občanských a politických právech,
 - s ohledem na zprávu zvláštního zpravodaje OSN pro situaci v oblasti lidských práv v Kambodži ze dne 17. června 2010, v níž jsou hluboce odsouzeny vnější zásahy do činnosti soudní moci⁷,
 - s ohledem na rozhodnutí, které přijal výbor Meziparlamentní unie pro lidská práva poslanců na své schůzi ve dnech 12. až 15. července 2010,
 - s ohledem na usnesení generální rady Meziparlamentní unie ze dne 6. října 2010,
 - s ohledem na čl. 122 odst. 5 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že lze v Kambodži v posledních několika letech zaznamenat znepokojující příklon k autoritářství; vzhledem k tomu, že se tato skutečnost projevuje zhoršováním situace v oblasti lidských práv, potlačováním základních svobod, brutální

¹ Přijaté texty, P6_TA(2005)0012.

² Přijaté texty, P6_TA(2005)0081.

³ Přijaté texty, P6_TA(2005)0462.

⁴ Přijaté texty, P6_TA(2006)0032.

⁵ Přijaté texty, P6_TA(2007)0085.

⁶ Úř. věst. L 269, 19. 10. 1999, s. 18.

⁷ http://www.un.org.kh/index.php?option=com_content&view=article&id=330:united-nations-special-rapporteur-on-the-situation-of-human-rights-in-cambodia-statement&catid=44:un-speeches-and-statements&Itemid=77

politikou zabírání půdy, která má dopad zejména na chudé obyvatele, omezováním všech forem kritiky a protestů, pronásledováním parlamentní opozice a aktivistů z občanské společnosti, zneužíváním soudní moci k politickým účelům a směřováním k režimu jedné politické strany,

- B. vzhledem k tomu, že Sam Rainsy, poslanec kambodžského parlamentu a vůdce druhé největší politické strany v zemi, je pronásledován autoritářskou vládnoucí stranou a vládou Kambodži,
- C. vzhledem k tomu, že dne 23. září 2010 byl opoziční vůdce Sam Rainsy v nepřítomnosti odsouzen městským soudem v Phnompenhu k 10 letům vězení na základě obvinění z šíření falešných informací a falšování úředních dokumentů; vzhledem k tomu, že důvodem pro jeho odsouzení byl akt občanské neposlušnosti, kdy ze země vytrhnul šest dřevěných provizorních hraničních sloupů na vietnamsko-kambodžské hranici, která je i nadále příčinou sporu mezi těmito dvěma zeměmi; vzhledem k tomu, že se tato událost odehrála za podpory vesničanů, kteří se dle svého tvrzení stali oběťmi zabírání půdy, neboť vietnamská strana protizákonně posunula sloupy do jejich rýžových polí ležících na kambodžské půdě, přičemž jejich stížnosti místním úřadům zůstaly bez odezvy,
- D. vzhledem k tomu, že dne 13. října 2010 odvolací soud v Phnompenhu potvrdil rozsudek trestu ve výši dvou let, k němuž byl dne 27. ledna 2010 oblastním soudem pro provincii Svay Rieng v nepřítomnosti odsouzen Sam Rainsy, a to v souvislosti s protesty proti údajnému narušení kambodžského teritoria ze strany Vietnamu, zároveň však rozhodl, že budou po devíti měsících a dvaceti dnech věznění propuštěni dva vesničané, kteří byli odsouzeni společně se Samem Rainsym,
- E. vzhledem k tomu, že kambodžská vládnoucí strana zneužívá k politickým účelům soudní moc, aby mohla tvrdě zasahovat proti veškerým kritikům vlády,
- F. vzhledem k tomu, že v Kambodži je znepokojivě vysoký počet lidí držen ve vazbě kvůli různým nedostatkům systému trestního soudnictví a že stále neexistuje žádná záruka nezávislosti a nestrannosti soudní moci,
- G. vzhledem k tomu, že se nevládní organizace působící v oblasti lidských práv domnívají, že vláda používá soudy k umlčení kritiky, jejímž předmětem je způsob, jakým vláda reaguje na zabírání půdy, korupci a spory o hranice,
- H. vzhledem k tomu, že dne 30. srpna 2010 byl Leang Sokchoeun, zaměstnanec nevládní organizace Licadho, odsouzen oblastním soudem pro provincii Takeo ke dvěma letům odnětí svobody za údajné rozšiřování protivládních letáků v lednu 2010; vzhledem ke skutečnosti, že však tento proces poznamenaly vážné procesní nesrovnalosti,
- I. vzhledem k tomu, že opoziční poslankyně Mu Sochua byla odsouzena za hanobení předsedy vlády,
- J. vzhledem k tomu, že novinář Hang Chakra byl devět měsíců zadržován poté, co nařkl z korupce osoby z okolí místopředsedy vlády Sok Ana,
- K. vzhledem k tomu, že byl v roce 1995 Sam Rainsy v rozporu s ústavou vyloučen z Národního shromáždění, avšak dokázal získat v následujících volbách zpět své křeslo v parlamentu; vzhledem k tomu, že vyvázl z několika pokusů o atentát, včetně

granátového útoku v roce 1997, nicméně asi 80 jeho stoupenců bylo zavražděno;

- L. vzhledem k tomu, že ho vládnoucí strana za pochybných okolností třikrát zbavila parlamentní imunity, aby tak umožnila jeho odsouzení;
- M. vzhledem k tomu, že EU je pro Kambodžu největším dárcem;
 - 1. odsuzuje všechny politicky motivované rozsudky nad zástupci opozice a nevládních organizací, zejména rozsudky ze dne 23. září 2010, 13. října 2010 a 27. ledna 2010 nad Samem Rainsym, jakož i rozsudek ze dne 30. srpna 2010 nad Leangem Sokchoeunem a rozsudky nad Mu Sochuovou a nad novinářem Hagem Chakrou;
 - 2. připomíná kambodžské vládě, že musí plnit své povinnosti a závazky týkající se demokratických zásad a základních lidských práv, které jsou základním prvkem výše zmíněné dohody o spolupráci, jak je uvedeno v článku 1 této dohody;
 - 3. vyzývá kambodžské orgány, aby zajistily, že právě připravované právní předpisy týkající se nevládních organizací neomezí činnost kambodžských organizací občanské společnosti, a to v důsledku jejich svévolného výkladu, a že nebudou uplatňovány způsobem, který by znevýhodňoval občanskou společnost a opozici;
 - 4. vyzývá všechny politické subjekty, aby v rámci regionu podporovaly politiky dobrého sousedství a politiku usmíření mezi etnickými a kulturními skupinami v Kambodži;
 - 5. konstatuje, že zvláštní zpravodaj OSN upozornil na pokrok, kterého dosáhla kambodžská vláda, a na úsilí, které vyvíjí, a přeje si, aby byla přijata konkrétní opatření, jež by přinesla znatelné a trvalé zlepšení situace v oblasti lidských práv a nezávislosti soudů;
 - 6. vyzývá kambodžské orgány, aby:
 - se zapojily do politických a institucionálních reforem zaměřených na vybudování demokratického státu, který se řídí zásadami právního státu a je založen na dodržování základních svobod;
 - prokázaly svou vůli účinně bojovat s endemickými hrozbami, jako je korupce, rozsáhlé odlesňování, které vede k vysídlení obyvatel, a sexuální turistika, a aby odmítly současnou kulturu beztrestnosti a postavily před soud všechny, kdo jsou do takové činnosti zapojeni;
 - zajistily svobodné a regulérní vyjadřování politických názorů bez zastrašování a pronásledování;
 - vypracovaly akční program a stanovily harmonogram pro provádění doporučení uvedených ve zprávě zvláštního zpravodaje;
 - 7. vyjadřuje hluboké znepokojení v souvislosti se stíháním a odsouzením opozičního vůdce Sama Rainsyho k 12 letům vězení, což považuje za gesto symbolického a jasně politického charakteru;
 - 8. je obzvláště znepokojen tím, že pokud bude tento rozsudek potvrzen, zabrání Samu Rainsymu kandidovat v parlamentních volbách v roce 2013, což by mělo dalekosáhlý dopad, který by se neomezil na případ Sama Rainsyho, jelikož by to nepochybně

ovlivnilo celou opozici, tím spíše, že nedávné stíhání několika předních členů opozice již zúžilo politický prostor, a mělo by tudíž nežádoucí vliv na demokratický proces v Kambodži;

9. vyzývá proto orgány, aby hledaly způsoby a metody řešení aktuálních otázek prostřednictvím politického dialogu a umožnily Samu Rainsymu opět se co nejdříve věnovat parlamentní činnosti;
10. vyzývá kambodžské orgány, aby dbaly na doporučení zvláštního zpravodaje OSN pro situaci v oblasti lidských práv v Kambodži; vyzývá kambodžský parlament, aby projednal jeho zprávu a přijal nezbytná opatření k zajištění provádění jeho doporučení;
11. vyzývá Evropskou unii, aby přijala opatření nutná k zajištění toho, aby byly dodržovány základní svobody zakotvené v článku 1 výše uvedené dohody o spolupráci a útoky na občanské svobody byly patřičně řešeny; dále vyzývá Evropskou unii, aby další poskytování finanční pomoci podmínila zlepšením situace v oblasti lidských práv v Kambodži;
12. požaduje zavedení nouzového humanitárního plánu se zapojením EU a za koordinace OSN, který by poskytl pomoc kambodžským obyvatelům, které krize zasáhla nejsilněji, zejména pak pracovníkům v textilním odvětví a ve stavebnictví, kteří přišli o svou práci;
13. pověřuje Delegaci pro vztahy se zeměmi jihovýchodní Asie a Sdružením států jihovýchodní Asie (ASEAN) a Výbor pro zahraniční věci, aby pozorně sledovaly vývoj;
14. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení místopředsedkyni Komise / vysoké představitelce Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, vládám a parlamentům členských států, vládám členských států sdružení ASEAN a ASEM, sekretariátu sdružení ASEM, generálnímu tajemníkovi OSN, vysokému komisaři OSN pro lidská práva a vládě a Národnímu shromáždění Kambodžského království.